

cesserit, maritus tamen non habet usufructum, sed suo fundo quasi dominus utitur: hoc est, non habet usufructum formalem, quia non ex eo, quod sui fundi usufructus sibi in dotem datus sit, definit esse dominus ejusdem fundi maritus, quod esset necessarium, ut formalem usufructum consequeretur, qui cum proprietate subsistere non potest: & sic maritus in proposita specie suo fundo quasi dominus utitur, consequutus per dotem plenam fundi proprietatem non separatam ab usufructu causali, quem acquirit ex nova dotis constitutione, antea enim usufructus ille erat formalis à proprietate separatus, & penes uxorem existens, postmodum verò per dotis constitutionem conjunctus fuit cum proprietate, & effectus est causalis: & hæc est vera & germana illius textus interpretatio, quæ fuit de mente glossæ, *ibi*, dum dicit: *Usufructum quantum ad formam habet, non tamen quantum ad causam.*

44 Denique, & ultimo loco non obstat ultimum argumentum, quod prædicta distinctio, sive vox usufructus causalis à Jureconsultis expressa non fuerit, quia Recentiores prædicti, qui contra communem sic argumentantur, non rectè inferunt unicum tantum usufructum esse, & eum formalem, & non esse causalem usufructum, eo quòd Jureconsulti expressè non dixerint de illo: quia si prædicta ratio vera esset, sequeretur inde, dicendum esse, nec usufructum formalem esse, siquidem usufructus formalis sit, non magis invenitur apud Jureconsultos quam causalis, ut pro communis consideravit Pinellus *dict. 2. part. leg. 1. C. de bonis maternis, n. 9.* & tamen negari non potest, quin usufructus formalis sit: His addendum, & adnotandum duxi, quòd cum hæc distinctio causalis, & formalis usufructus, ex verbis & mente Jureconsultorum, atque virtute eorundem, sive juris interpretatione colligatur, perinde haberi debet, ac si expressa fuisset. Id, quod clarè apparebit, si præmittamus prius, expressum in jure pluribus modis dici, vel accipi, quod post alios multos rectè adnotavit Tiberius Decianus, *resp. 10. n. 15. vol. 4.* Brunorus à Sole, in *compendio resolutorio, proposit. juris lit. E. verbo, expressum, el primo, fol. 81.* & optimè declarat Menochius in *consil. 210. n. 28. 29. 30.*

47 *§ 31. lib. 3.* Et quot modis Expressum aliquid dicitur, vel Tacitum? magis in specie, & latissimè tractant; alios infinitos consulo prætermitto, Andreas Tiraquelus (qui hac de re omnino videntus est) *post leges con-nubiales, verbo, exprez. gloss. 7. à n. 81. fol. mihi 309.* usque ad finem totius glossæ. Paulus Parisius, in *repetitione legis, heredes. ff. de vulgari & pupillari substitutione, n. 46. & sequentibus.* Menochius, *adipiscende possessionis, remediò 4. n. 215. & n. 226. & 232.* Sfortia Oddi, *compendiose substitutionis, preclud. part. 2. quest. 3. n. 2.* Gulielmus Benedictus, in *cap. Rainuntius, de testamentis, verbo, Si absque liberis, el secundo, à n. 14.* Hieronymus Gabriel, in *consil. 169. n. 78. vol. 1.* & his non relatis; Velasquez de Avendaño, in *l. 40. Tauri, gloss. 20. per totam.* Camillus Gallinius (quem de hac re commendo lectori) *de verborum significatione, lib. 2. cap. 8. 9. 10. 11. & 15.* inter alia tamen, Expressum dici solet id, quod ex verbis, vel virtute eorum colligitur, sive quod necessariò importatur ex *verbis l. certum, ff. si certum petatur. l. nominatum, ff. de condition. & demonstration. authent. de heredibus & falcidia. §. si vero expressum.* Angelus *consil. 331.* An in institutione, *n. 3. in princ.* cujus meminit Simon de Prætis, *de interpretat. ultimarum voluntatum, lib. 3. solutione 11. num. 7. fol. 148.* Afflictiis, *decision. 3. n. 5.* Aimon, *de antiquitate temporum, 1. part. q. 4. n. 38. fol. mihi 34.* Joannes Cephalus, in *consil. 150. n. 12. lib. 1.* & in *consil. 196. n. 12. lib. 2.* Ubertinus Zuchardus in *consil. 8. n. 19. vol. 1.* Tiberius Decianus, *resp. 44. n. 23. & n. 138. & resp. 80. n. 21. & resp. 76. n. 64. vol. 4.* quo loco plene ostendit, Expressum in scriptis satis dici illud, quod ex scriptis colligi potest: quod tenet etiam Aldobrandinus in *consil. 109. n. 7. lib. 2.* Anguissola, in

consil. 66. num. 8. & in consil. 277. n. 9. lib. 1. Hieronymus Gabriel, in *consil. 127. n. 41. lib. 1.* Similiter Expressum est, quod venit ex mente legis: Bartolus in *l. prator, in principio. ff. de novi operis nunciat.* Cephalus, in *consil. 451. n. 30. lib. 4.* Menochius, in *consil. 235. n. 51. lib. 3.* Petrus Surdus, in *consil. 116. n. 57. lib. 1.* Burfatus, in *consil. 461. num. 80. lib. 4.* Anguissola, in *consil. 66. n. 9. vol. 1.* Franciscus Niconitius, *super rubrica. C. de edendo, num. 52.* Hieronymus Gabriel, in *consil. 14. n. 35. & n. 38. lib. 1.* & Expressum, vel subintellectum à lege æquiparantur. Menochius alios referens in *consil. 95. n. 15. lib. 1.* Unde cum præfata divisio, sive distinctio communis, Causalis, & Formalis usufructus sic colligatur, ut antea diximus, & constat aperte ex his juribus, quæ superius pro communi sententia expendimus, pluraque sint prædictæ distinctionis apud Jureconsultos signa, vestigia, & conjecturæ; perinde haberi debet, ac si à jure, vel à lege verbis specialibus expressa fuisset: ex his quæ scribunt Menochius, *lib. 1. præsumpt. 45. n. 8. & 9.* Franciscus Mantica, *de conjecturis ultimarum voluntatum, lib. 6. tit. 1. n. 8.* quod in nostra materia velut cogente ratione ipsa, & lege: agnovit expressè Petrus Costalius, *adversariorum part. 2. ex lib. 7. Pandect. in l. 1. ff. de usufructu, & quemadmodum quis utatur.* Is enim, licet communem improbat, quam defendimus; fatetur tamen quod res ipsa ex juris intellectu perfecta est, quo uterque usufructus designatur. Et ita securè tenendo, ad nonnulla ex prædicta resolutione inferri potest.

Et primò inferitur, ad explicationem textus in *l. uti frui, §. ff. si usufructus petatur, quam contra communem fere omnes Neoterici ponderarunt, ut constat ex dictis supra n. 25.* inferentes ex illa, in rebus propriis usufructum consistere non posse; scribitur enim in eo textu: *Uti frui jus sibi esse is solus potest intendere qui habet usufructum: dominus autem fundi non potest: quia qui habet proprietatem, utendi fruendi jus separatim non habet, nec enim potest ei fundus servire.* Sed re vera textus hic communi non adversatur, id quod clarè constat ex natura tituli cui subjacet, juxta quam intelligi debet de usufructu formali, qui servitus personalis est, nec apud dominum esse potest, quia res propria nemini servit: non de usufructu causali, qui cum dominio, & proprietate conjunctus esse potest, ut sæpe dictum est, & intelligit glossa, *ibi scholio 1. & 2.* Idcirco Jureconsultus Ulpianus, non ineleganter regulam generalem in ea lege constituit, uti frui jus sibi esse eum solum intendere posse: qui habet usufructum, scilicet formalem, qui à proprietate distinctus, & separatus est, eumque pro servitute usufructus actionem confessoriam intentare posse, dominum tamen fundi eam actionem intentare non posse; quia si sibi esse jus utendi, & fruendi diceret, & confessoriam actionem proponeret, jus servitutis prætenderet, quod in re propria subsistere non potest: non tamen negat Ulpianus, quòd dominus fundi usufructum non habeat, immò expressè dicit in illis verbis: *Quia qui habet proprietatem, utendi fruendi jus separatim non habet.* Et reddit rationem, quare domino, qui habet usufructum cum proprietate conjunctum, actio confessoria non datur, quia licet habeat usufructum, habet eum cum proprietate conjunctum, & sic non habet jus utendi, & fruendi separatim: ideo cum fundus proprius nemini servire possit, actio confessoria non datur domino pro usufructu cum proprietate conjuncto, quæ pro servitute constituta competit *l. 2. l. 4. in confessoriam, cum §. sequentibus ff. si servitus vendicetur.* Sed si dominus re propria uti frui prohibetur, licet actione confessoria experiri non possit, Lex consulit ei, ut actione injuriarum, & aliis remediis contra prohibentem se tueri possit, & dicit textus optimus in *l. qui pendente, 26. ff. de actionibus empti, ibi.* *Ceterum post traditionem sive lectam usam calcare, sive mustum evehere prohibetur; ad exhibendum, vel injuriarum agere poterit, quemadmodum si aliam quamlibet rem*

CAPUT II.

Usufructum alium conventionalem esse, alium legalem, cum sententia communi; neutrum verò facti, sed omnem juris; contra Florianum de Sancto Petro, nova Autoris consideratio, ubi novè etiam ad Leges per ipsum allegatas respondetur. Quibus casibus mulier, vel maritus transiens ad secundas nuptias, usufructum dumtaxat habere debeat eorum, quæ inter vivos, vel in ultima voluntate habuit à priori marito, vel ex substantia illius ex successione filiorum; proprietatem verò filii prioris matrimonii reservare tenetur, & de materia legis *femine. C. de secundis nuptiis.* latissimè tractatur: Infinitæ quæstiones in hac materia congeruntur, & multa adnotantur novè, quæ huc usque sic resoluta non sunt. Deinde, utrum consensus mariti, vel filiorum, tacitus, sive expressus circa secundas nuptias præjudicet illis, ut amittant beneficium legis, plenè discutitur: communis sententiæ defenditur; ad rationes, quæ in contrarium per Sarmientum considerantur, novè respondetur, & nonnulli casus plenius, & distinctè magis quam adhuc distinguuntur. Demùm utrum mulier secundò nubendo usufructum à marito sibi relicto amittat, & legatum usufructus uxori relicto, si casu, & honestè vixerit, an etiam secundò nubenti debeat, breviter, & distinctè explicatur.

SUMMARIUM.

- 1 Usufructus alter conventionalis, alter legalis.
- 2 Usufructus alius juris, alius facti, ex sententia Floriani de Sancto Petro, quæ improbat; infra n. 7.
- 3 Florianus de Sancto Petro novè notatus per Auctorem, quod leges nonnullas expendat, quæ superiorum distinctionem probare non possunt: & illis novè etiam satisfactum ab Auctore.
- 4 Legatum in annos singulos relicto, legato usufructus simile esse in eo, quod utrumque morte legatarii finitur.
- 5 Sed non esse idem, quòd legatum usufructus, alius non diceretur simile esse.
- 6 Et in plerisque dissimile esse à legato usufructus: quæ remissivè traduntur.
- 7 Usufructum omnem juris esse, sive à jure constitutum; adversus Florianum de Sancto Petro; nova Autoris consideratio in hac materia, prout hoc numero, & sequenti declaratur.
- 8 Usufructus conventionalis, & legalis exempla.
- 9 Mulier transiens ad secundas nuptias, liberis extantibus, tenetur reservare filii prioris matrimonii, non solum omnia bona, quæ habuit à priori marito, titulo quocunque lucrativo; sed etiam quicquid per successione ab intestato filiorum primi matrimonii consequuta est: solo usufructu ipsorum penes ipsam remanente.
- 10 Proprietatem verò, quam amittit secundò nubendo, ita tenetur reservare filii prioris matrimonii superstintibus, ut non possit illam alienare, nec ullo modo in fraudem, aut præjudicium filiorum disponere de similibus.

suam tollere prohibeatur. & in *l. injuriarum, 13. §. si quis me prohibeat ff. de injuriis.* in illis verbis; *Aut si quis re mea uti me non permittat, nam hic injuriarum agi potest.* Et ita ex dictis juribus, quod actio injuriarum detur contra impediendum dominum uti re sua, docuit Innocentius in *cap. dilectus, de appellationibus. Bald. in rubrica. C. de usufructu. in fine.* Bartol. *n. 3. & Paulus num. 6. in dict. l. qui pendente, idem Bartolus, num. 3. in dict. §. si quis me prohibeat.* Ludovicus Gomezius, in *§. æque si agat. num. 2. & num. 3. Institut. de actionibus:* Calcanus in *consil. 90.* Menochius in *consil. 226. n. 7. lib. 3.* & nullo ex his relato, nec ita radicatus explicata ratione textus in *dict. l. uti frui.* Petrus Augustinus Morla, *Emporii, 56 part. 1. tit. 6. ff. de servitutibus, quest. 1. n. 8. vers.* sed respondendum est in principio. Secundò inferitur ad explicationem textus, alias difficilis, in *l. si ita stipulatus fuero. 126. §. 1. ff. de verborum obligationibus:* de quo in favorem communis superius mentionem fecimus. Difficultas autem illius §. ut alias consulo prætermittam, in eo consistit; quòd quamvis debitor, partem debiti invito creditori solvere non possit, *l. quidam existimaverunt ff. si certum petatur. l. tutor. §. Lucius. ff. de usu- ris, l. acceptam. C. eodem tit. & de hac regula post ordinarios in dict. l. quidam existimaverunt.* late agunt Socinus, *regul. 75.* Bernardus Diaz, *regul. 106.* Dueñas *regul. 158.* Caspola, *cautela 146. ad finem. & cautela. 257.* Si tamen rei dividuæ debitor, partem ejus solvat, solutione partis liberatur, quoad partem de voluntate creditoris solutam *l. si stipulatus sum. 9. §. 5. ff. de solutionibus,* tradit Bartolus in *solemni repetitione leg. stipulationes non dividuntur, quest. 2. n. 22. ff. de verborum obligationibus, sed in dict. §. 1.* respondet Jureconsultus, quòd promittens fundum pleno jure, & sic usufructum, & proprietatem, solvendo usufructum solum non liberatur, unde postea amissò usufructu, si promissor proprietatem, atque usufructu tradiderit non liberatur, sed tenetur fundum pleno jure creditoris facere. Ideo pro vera resolutione animadvertendū est, quòd regula *dict. §. 1. §. 5.* procedit, quando solvitur pars quotativa rei debite, ut puta si debeo decem, & solvam quinque, vel si debeo fundum, & de voluntate creditoris dimidiam partem ipsius solvam; tunc enim quoad partem solutam liberor: ut magistraliter distinguens explicat Bartolus *ubi supra, dict. quest. 2.* & Jason in *dict. l. si ita stipulatus fuero. §. 1. n. 10.* Ubi debitor non solvit usufructum causalem, quem debebat, sed formalem: ad quem obligatus non erat; nam qui promittit fundum pleno jure, promittit usufructum causalem cum proprietate tradendo facit eum formalem; & sic non solvit, quod promittit, nec partem ejus; ac per consequens nec in totum, nec pro parte liberatur, quousque fundum pleno jure creditori tradiderit; prout illum promittit: & ita optimè declarat eum textum *glos. ibi verbo, hic in nulla:* versiculo. *Sed dic quod hic causalis:* & sequuntur Bartolus, Paulus, Aretinus, Alexander & omnes communiter, secundum Jasonem. *ibi dict. n. 59.* Ultimò inferitur ad ea, quæ in hac materia, sive in quæstione nostra scripsit Rebuffus in *l. recte dicimus. ff. de verborum significatione.* ibi enim *n. 2.* communem distinctionem causalis, & formalis usufructus non probat; nec etiam contrariam Recentiorum omnino amplectitur, sed novam doctrinam, aut distinctionem (ut ipse credit) adducit; re tamen vera (quod ultra alios animadverto) nihil novum adducit, ne aliquid inauditum, aut incognitum proponit; in communem potius glossarum, & Bartoli sententiam, & distinctionem reincidit, licet alio loquendi genere usus fuerit: quod libenter admittet, qui ejusdem Auctoris verba perlegerit.

- milibus bonis ex paterna substantia provenientibus, que reservari debent.
- 11 Mulier secundo nubendo non perdit ea, que titulo lucrativo habuit a priori marito, vel ex successione filiorum ex substantia illius, cum filii prioris matrimonii non existunt.
- 12 Pena supradicta, conjugii ad secundas nuptias transferebatur, & favore filiorum introducta, ad nepotes quoque sive in favorem illorum dirigitur: & statutum in hac materia in parentibus, habet quoque locum in avo, & avia, & ceteris ascendentibus.
- 13 Quod qualiter, & respectu quorum bonorum intelligi debeat; plene & distincte declaratum traditur remissive.
- 14 Maritus transiens ad secundas nuptias, tenetur reservare proprietatem bonorum, filii prioris matrimonii, in quibus casibus uxor reservare tenetur: & dispositum in uxore in hac materia, habet quoque locum in marito, idque ex identitate rationis.
- 15 Mulier, vel maritus transiens ad secundas nuptias, privatur proprietate bonorum paternorum, vel maternorum que sibi proveniunt per mortem filii, & hoc sive mulier, aut maritus transferit ad secunda vota, ante successionem vel post, quod latius tractatur remissive.
- 16 Pena imposita secundo nubenti, in odium secundarum nuptiarum quomodo de jure Canonico sint sublata; pena tamen, que in favorem filiorum primi matrimonii apponuntur, & reservationem proprietatis predictorum bonorum inducunt, correcte non sunt.
- 17 Circa ea, que superius dicta sunt a num. 9. & materiam l. fœminæ. C. de secundis nuptiis. Tot solvere dubia proponi, quæstionesque excitari, ut insinuat fere sit illarum numerus; nihilominus tamen, distincte, & plene omnibus satisfieri posse, si auctores plures, qui hoc numero præcitantur, attentè & originaliter prælegantur.
- 18 Andrea Gail, & Joachimi Minsingeri præctica observationes, erudite multum, & utiles, & ab Authore commendata.
- 19 Lectori non absque utilitate futurum, quod quæstiones, que in hac materia frequentius contingunt, hoc capite breviter, & distincte congerantur in unum; & qualiter Author circa earum resolutionem se habiturus sit.
- 20 Parentes secundo nubentes, de jure communi, & regio, qualiter filii succedant ab intestato, atque ex testamento; & que teneantur reservare filii prioris matrimonii, ex his, que habuerunt ab eisdem ab intestato, vel ex donatione, vel ex testamento; & qualiter distingi debeat inter bona, que filii habuerunt a patre, vel a matre, vel ascendentibus, vel aliunde quæserunt, remissive: plene tamen tractatum proponitur.
- 21 Bartol. in consil. 54. in fin. lib. 1. in q. superiori, re- fere distincte tria jura.
- 22 Liberi diversarum nuptiarum si extant, qui diversas matres, aut patres diversos habuerunt, qualiter inter se succedant.
- 23 Mater, vel pater, antequam transferat ad secundas nuptias, si alienaverit aliqua bona habita ex priori matrimonio titulo lucrativo, vel ex successione alicujus filii ex substantia conjugii præmortui, & postea secundo nupsit: an filii prioris matrimonii prædicta bona possint a possessoribus vindicare.
- 24 Donata uxori contemplatione mariti, & contra, an debeant reservari, quo ad proprietatem filii prioris matrimonii, si secunda contrahantur nuptia.
- 25 Transiens ad secunda vota, an amittat lucrum a lege, seu consuetudine conjugii delatum, & illud utrum reservari debeat filii prioris matrimonii.
- 26 Filii prioris matrimonii, an habeant partem in lucris habitis ex secundo matrimonio per patrem; aut matrem, que secundo nupsit.

- 27 Mater pupillariter substituta filio suo, secundo nubendo, utrum teneatur reservare filii prioris matrimonii bona, que habuit ex substitutione.
- 28 Mater, que secundo nupsit, utrum possit filii suis exemplariter substituere.
- 29 Mulier transiens ad secundas nuptias, an teneatur reservare arrhas filii prioris matrimonii, a quo processerunt, & in illis, vel in bonis, que reservari debent filii prioris matrimonii, utrum possit alicquem ex illis meliorare, vel absque regia facultate majoratum instituire.
- 30 Mulier transiens ad secundas nuptias, utrum possit relinquere plus filii secundi matrimonii, quam primi.
- 31 Mulier transiens ad secundas nuptias, utrum amittat proprietatem donationis remuneratorie a marito sibi facte, teneaturque reservare illam filii prioris matrimonii.
- 32 Dispositionem legis, fœminæ. C. de secundis nuptiis. locum sibi non vindicare, quando res pervenit ex bonis mariti ad mulierem titulo oneroso, ut emptio- nis, permutationis, vel alio simili titulo.
- 33 Donatio remuneratoria titulum onerosum continere videtur.
- 34 Mulier transiens ad secundas nuptias, an amittat legatum in remunerationem servitorum a marito sibi relictum, & sic tenetur reservare proprietatem filii prioris matrimonii.
- 35 Maritus si relinquat aliquid uxori, vel è contra uxor marito, in testamento, utrum teneatur reservare illud filii prioris matrimonii, si ad secundas convolverit nuptias; idque de jure communi, & regio resolutum remissive.
- 36 Pater habens filios ex primo matrimonio utrum possit secunde uxori ultra Quintum ex causa remunerationis donare.
- 37 Mulier transiens ad secundas nuptias, an teneatur reservare filii prioris matrimonii simul cum proprietate fructus, qui ex paterna substantia proveniunt, in spe. hic proposita, ad quam in terminis expenditur, & commendatur decisio 18. Vincent. de Franch. 1. part.
- 38 Pater si moriatur ante perceptos fructus bonorum filii demortui, quorum proprietatem tenebatur restituere filii prioris matrimonii, utrum fructus, qui nondum percepti erant, pertinere debeant tantum ad filios prioris matrimonii, quibus proprietatem reservari debuit, an etiam ad alios hæredes patris, hoc est, filios, vel descendentes alterius matrimonii, ubi Guidonis Papa resolutio probatur, & nove comprobatur.
- 39 Fructus pendentes partem rei esse, tritum dogma, & multis declaratum, atque exornatum remissive.
- 40 De fructibus pendentibus idem judicandum esse, quod de ipsa proprietate rei.
- 41 Mulier transiens ad secundas nuptias quantum possit dare in dotem marito, & maritus secundo nubens uxori.
- 42 Maritus si dotet filiam quam habuit ex prima uxore, de lucris acquisitis constante secundo matrimonio, qualiter succurrendum sit secunde uxori.
- 43 Maritus, qui secundo nupsit, si aliat filios prioris matrimonii ex bonis constante secundo matrimonio superlucratis, mulier ac hæredes ejus, an repetere possint dimidiam partem alimentorum.
- 44 Alimenta utrum præstari debeant filii prioris matrimonii ex dote matris, que contraxit secundas nuptias.
- 45 Filia prioris matrimonii, a patre, qui secundo nupsit, dotata, qualiter debeat dotem conferre; cum aliis multum ad propositum necessariis remissive.
- 46 Datum seu promissum nomine arrharum, a marito secundo nubente, existentibus filii prioris matrimonii utrum imputari debeat in Quintum bonorum, an tanquam

- tanquam ex alienum deducendum sit de corpore hæreditatis.
- 47 Joannes Gutierrez laudatur.
- 48 Pater si ex rebus, aut pecuniis filiorum primi matrimonii, majoratum instituerit in persona alicujus filii ex secundo matrimonio, quid fieri debeat; remissive.
- 49 Petrus de Peralta notatus, quod nimis indistincte, & generaliter constituerit, videri patrem, qui existentibus filii prioris matrimonii, melioravit filium communem secundi matrimonii, propter deceptiones, & blanditias uxoris potius quam ex mera voluntate fecisse: cum contingere possit, quod talis melioratio ex voluntate absoluta processerit.
- 50 Parentes qui secundas contraxerunt nuptias utrum teneantur restituere filii prioris matrimonii nubentibus, usufructum; quem habent in bonis quo propter secundas nuptias reservari debent: an vero usque ad mortem illo fruantur? melius quam adhuc explicatur: & dubia Alphonsi Azevedo opinio reddatur certa.
- 51 Quatuor fundamenta in questione superiori expenduntur in favorem parentum, & num. seq.
- 52 Dispositio nova & correctoria non extenditur.
- 53 Lex ubi enumerat aliquem casum specificè, non licet illam ad alios casus extendere; sed illi censentur sub dispositione juris communis remanere.
- 54 Legum correctio evitanda est, & lex que deviat à jure communi, restringenda est, ut quanto minus fieri possit recedatur à jure communi.
- 55 Lex nova in dubio non præsumitur corrigere velle legem antiquam.
- 56 Renunciatio filia jurata, utrum extendatur ad bona, que acquiruntur filii prioris matrimonii in penam secundarum nuptiarum.
- 57 Filia statuto exclusa, odio secundarum nuptiarum, quando succedat.
- 58 Filia prioris matrimonii acceptando legatum factum à parente cum onere plus non petendi, an possit petere lucrum, quod sibi à lege reservatum est per transitum parentum ad secundas nuptias, ubi in terminis expenditur consilium Petri Sardi, & ad filium in Tertio bonorum, cum tali onere melioratum, nove inferitur.
- 59 Mulier transiens ad secundas nuptias utrum teneatur reservare filii prioris matrimonii quartam partem, quam habuit ex bonis mariti divitis, quia pauper erat.
- 60 Filius postquam successit patri, si instituta matre in legitima, reliquerit in testamento tertiam partem bonorum suorum alicui fratri, & postea frater iste ab intestato decedat, & mater illi succedat, utrum illam tertiam partem, in qua frater primo defuncto fratri successit, teneatur mater, que secundo nupsit, aliis fratribus prædictorum, tanquam ex paterna substantia provenientem reservare; plenius quam adhuc explicatur, & n. sequentibus.
- 61 Dicitio, ex, causam proximam, & immediatam denotat.
- 62 In favorem matris duo jura ponderata.
- 63 Renuncians cum juramento successionem patri, vel matri, non excluditur à successione fratris, nec censetur illi renunciasset, tamen si frater parentibus successerit, & illorum bona possideat.
- 64 Hæreditas postquam est adita, efficitur proprium patrimonium adeptis, nec dicitur amplius hæreditas, id quod latius declaratur remissive.
- 65 Leges, que propter transitum ad secundas nuptias, mulierem privant proprietate eorum bonorum, que habuit à priori marito, vel à filii ex patris bonis, penales sunt, & odiosæ, ac per consequens strictam admittunt interpretationem, & restringi debent.
- 66 Pro resolutione quæstionis propositæ supra num. 60. Joan. del Castillo Quotid. Controv. Juris. Tom. I.

- Cornei conf. 286. col. 2. lib. 1. expenditur, & verba illius referuntur.
- 67 Alphonsum de Azevedo in questione superiori lapsum evidenter novèque adnotandum ab Authore.
- 68 Baldi doctrinam, auctoris resolutioni contrariam videri.
- 69 Sed illi optime satisfactum, constitutumque, in materia penali causam immediatam attendendam, & non mediatam.
- 70 Pater, & mater si in vita dotaverint aliquam filiam communem, & hæc sine descendibus mortua sit, mortua jam matre, & sic solus pater eidem successerit, qui ante, vel post successionem, secundas contraxit nuptias, & in Tertio, & Quinto bonorum suorum melioravit unum ex filiis; prioris, sive secundi matrimonii: utrum Tertium, & Quantum deduct possit ex bonis habitis à filia: an vero ex reliquis bonis tantum parentis deducendum sit: ubi Alphonsi de Azevedo opinio novè taxatur & contraria concludenti ratione comprobatur.
- 71 Tertium bonorum suorum si filius alicui reliquerit, utrum illud deduci debeat de portionibus fratrum prioris matrimonii, que filio reservari debent, si pater secundo nupsit.
- 72 Concessio, sive dispositio taxative concepta in favorem alicujus, & filiorum ejus, utrum intelligatur tantum de filiis existentibus ex primo matrimonio, ut vel concessio extingatur filii ex illo matrimonio finitis, vel pater non possit in favorem filiorum secundi matrimonii dispositione, vel concessione uti, & de hac re, & multis ad propositum necessariis commendatur Menoch. in conf. 40. & Petrus Sirdus, in conf. 72. lib. 1.
- 73 Testator si legaverit alicui centum si non habuerit, vel non habendo filios, & si eos habuerit, ducenta; Utrum videatur sentire de filiis etiam secundi matrimonii.
- 74 Etsi simpliciter filii alicujus legatum factum sit, an intelligi debeat, tam de filiis secundi, quam primi matrimonii.
- 75 Usufructus legatum uxori simpliciter relictum, an secunde uxori debeatur; & de contrarietate Bald. & Alexand.
- 76 Borguini Cavalcani opinio in questione superiori traditur.
- 77 Didaci Covarruvie, & aliorum sententia contraria refertur & probatur.
- 78 Mulier, que post mortem mariti luxuriosè, & parum pudicè vivit, utrum incurrat penas secundo nubentis, quoad reservationem proprietatis bonorum provenientium ex substantia mariti; & alia similia.
- 79 Pater meliorare potest unum ex filiis suis quem uxor elegerit, sive dare facultatem uxori meliorandi filium, quem voluerit, & melioratio, sive electio ab uxore facta omnino servanda est.
- 80 Mulier transiens ad secundas nuptias, facultatem testandi sibi concessam à marito, sive jus exequendi testamentum, aut eligendi ad majoratum, aut meliorationem non amittit.
- 81 Secus tamen si post mortem mariti luxuriosè, & parum pudicè vivat.
- 82 Mulierem post mortem mariti luxuriosè viventem, variis penis à jure affectam fuisse, multisque jam acquisitis ob impudicium privari; de quibus latissime actum in mille locis remissive proponitur.
- 83 Maritus uxori in testamento licentiam dare potest impudicè transferendi ad secundas nuptias, & disponere, ne illa secundo nubendo incidat in penam secundarum nuptiarum.
- 84 Filii inter vivos, vel in ultima voluntate, sicut pater, prædictam licentiam dare possunt.
- 85 Mulier transiens ad secundas nuptias de voluntate expressa, sive facta mariti defuncti, vel è contra ma-